

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA WERYFIKATORÓW ROCZNYCH RAPORTÓW DOTYCZĄCYCH EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH DAVG-01

Projekt Wydania 5

Warszawa, 25.02.2016 r.

1	Spis treści:	
2		
3	1	Wprowadzenie 3
4	2	Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji weryfikatorów GHG 3
5	3	Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji weryfikatorów GHG 3
6	3.1	Zakres akredytacji 3
7	3.2	Zasady prowadzenia ocen weryfikatorów GHG w procesach akredytacji i nadzoru 4
8	3.2.1	Proces akredytacji 4
9	3.2.2	Nadzór planowy i ponowna ocena 4
10	3.2.3	Zmiany zakresu akredytacji 6
11	3.2.4	Szczegółowe warunki zawieszania, cofania lub ograniczania zakresu akredytacji 6
12	4	Wymiana informacji 6
13	5	Postanowienia końcowe 7
14	6	Dokumenty związane 7
15	7	Załączniki 8
16		

17 **1 Wprowadzenie**

18 Niniejszy dokument został opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek
19 oceniających zgodność prowadzących weryfikację rocznych raportów w ramach unijnego
20 systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, składanych zgodnie
21 z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie
22 monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą
23 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, w odniesieniu do rozporządzenia Komisji (UE)
24 nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji
25 gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów
26 zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

27 **Akredytacja jednostek prowadzących wymienioną powyżej działalność ma charakter**
28 **obligatoryjny z mocy ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do**
29 **emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. 2015, poz. 1223).**

30 Polskie Centrum Akredytacji podczas prowadzenia ocen weryfikatorów rocznych raportów
31 dotyczących emisji gazów cieplarnianych, zwanych dalej „weryfikatorami GHG” postępuje
32 zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumencie DA-01 *Opis systemu akredytacji* oraz
33 zasadami określonymi poniżej.

34 Tekst niniejszego dokumentu został opracowany w uzgodnieniu z Ministerstwem Środowiska
35 oraz we współpracy z Komitetem Technicznym Specjalistycznym ds. Środowiska.

36 **2 Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji weryfikatorów GHG**

37 Weryfikator GHG powinien spełniać wymagania akredytacyjne podane w:

- 38 – normie **PN-EN ISO 14065** Gazy cieplarniane - Wymagania dla jednostek prowadzących
39 walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji
40 lub innych formach uznawania;
- 41 – rozporządzeniu Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji
42 raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących
43 tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE
44 Parlamentu Europejskiego i Rady.

45 Ponadto w akredytacji weryfikatorów GHG mają zastosowanie warunki właściwe dla
46 akredytacji weryfikatorów GHG, w tym polityki PCA i obowiązkowe dokumenty EA i IAF
47 w szczególności:

- 48 – EA-6/03 Dokument EA dotyczący uznawania weryfikatorów w ramach Dyrektywy EU ETS;
- 49 – IAF MD 6 Dokument obowiązkowy IAF dotyczący stosowania normy ISO 14065;
- 50 – niniejszym dokumencie (DAVG-01);
- 51 – dokumenty pomocnicze (wytyczne) opracowane i rekomendowane przez Komisję
52 Europejską w działalności realizowanej przez weryfikatorów GHG.

53 **Dodatkowo w przypadku ubiegania się o akredytację weryfikator GHG powinien spełniać**
54 **warunki przyjęte w deklaracji zawartej we wniosku o akredytację (FA-01), a po udzielaniu**
55 **akredytacji warunki wynikające z zawartego z PCA Kontraktu.**

56 **3 Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji weryfikatorów GHG**

57 **3.1 Zakres akredytacji**

58 Zakres akredytacji weryfikatora GHG określa się zgodnie z załącznikiem I rozporządzenia
59 Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. **wraz z identyfikacją lokalizacji, w których**
60 **prowadzona jest działalność kluczowa oraz krajów, w których weryfikator GHG prowadzi**
61 **akredytowaną działalność.**

62 3.2 Zasady prowadzenia ocen weryfikatorów GHG w procesach akredytacji i nadzoru

63 3.2.1 Proces akredytacji

64 Ocena weryfikatora GHG w procesie akredytacji polega na przeglądzie dokumentacji i ocenie
65 kompetencji na podstawie przeprowadzonej oceny w siedzibie oraz obserwacji.

66 W procesach akredytacji PCA ocenia na miejscu system zarządzania weryfikatora GHG oraz
67 jego kompetencje do prowadzenia działalności weryfikacyjnej.

68 Weryfikator GHG przed złożeniem wniosku powinien przeprowadzić przegląd dokumentacji
69 wdrożonego systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi i przedstawić
70 jego wynik na formularzu FAVG-02 składanym do PCA wraz z wnioskiem (FA-01).

71 Ponadto weryfikator GHG przeprowadza audit wewnętrzny i przegląd wdrożonego systemu
72 zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi.

73 Na ocenę weryfikatora GHG ubiegającego się o akredytację składają się następujące
74 elementy:

- 75 – **przegląd dokumentacji** weryfikatora GHG;
- 76 – **ocena na miejscu** tj. w siedzibie weryfikatora GHG i we wszystkich jego lokalizacjach,
77 w których prowadzona jest kluczowa działalność.

78 Kluczowe działalności obejmują: formułowanie i zatwierdzanie polityki, rozwój
79 i zatwierdzanie procesów i/lub procedur, ocenę początkową kompetencji oraz
80 zatwierdzanie personelu i podwykonawców, nadzór nad procesami monitorowania
81 kompetencji personelu i podwykonawców, mechanizmy ochrony bezstronności
82 i niezależności weryfikatora GHG i jego personelu, przegląd umowy, w tym przegląd
83 techniczny wniosku, decyzje dotyczące weryfikacji, w tym przegląd techniczny zadań
84 związanych z weryfikacją, planowanie działań weryfikacyjnych, niezależny przegląd.

85 PCA w odniesieniu do weryfikatorów GHG udziela akredytacji warunkowej. Przed pierwszym
86 wydaniem przez weryfikatora dokumentów zawierających powołanie na akredytację, PCA
87 przeprowadza obserwacje reprezentatywnej próbki zakresu akredytacji oraz reprezentatywnej
88 próbki personelu weryfikatora GHG. W związku z tym PCA obserwuje działania weryfikatora
89 GHG u jego klienta w każdym z klastrów zdefiniowanych w tabeli nr 1 (pkt 3.2.2). Weryfikator
90 GHG jest zobowiązany do zgłoszenia do PCA działalności z odpowiednim wyprzedzeniem.
91 Pozytywny wynik obserwacji jest warunkiem utrzymania akredytacji i umożliwia weryfikatorowi
92 GHG wydanie dokumentów z powołaniem się na status akredytowanego weryfikatora GHG.

93 Jeżeli w trakcie obserwacji zostaną stwierdzone niezgodności wskazujące na poważne
94 naruszenie wymagań akredytacyjnych, wówczas weryfikator GHG przed wydaniem
95 oświadczenia weryfikacyjnego zawierającego **powołanie na akredytację**, jest zobowiązany do
96 podjęcia korekcji/działań korygujących w trybie natychmiastowym oraz do bezzwłocznego
97 poinformowania PCA o ich realizacji. Jeżeli to konieczne, ocena podjętych działań prowadzona
98 będzie przez PCA również w formie obserwacji. Pozytywna ocena wykonania korekcji/działań
99 korygujących jest warunkiem utrzymania akredytacji.

100 Podczas prowadzenia obserwacji weryfikator GHG udostępnia PCA wszystkie dokumenty
101 dostępne dla zespołu weryfikacyjnego, a przynajmniej: plan monitorowania i zezwolenie
102 prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego, raport na temat wielkości emisji,
103 zapisy z analizy strategicznej i analizy ryzyka, sprawozdanie z poprzedniej weryfikacji, plan
104 weryfikacji, zapisy dotyczące personelu zaangażowanego w weryfikację.

105 3.2.2 Nadzór planowy i ponowna ocena

106 W nadzorze planowym i w trakcie ponownej oceny PCA potwierdza kompetencje do
107 prowadzenia działalności weryfikacyjnej poprzez ocenę w siedzibie i obserwacje weryfikacji
108 prowadzonych przez weryfikatora GHG u jego klienta.

109 W nadzorze planowym oraz przy ponownej ocenie w przypadku weryfikatora GHG
 110 prowadzącego działalność kluczową w różnych lokalizacjach, PCA prowadzi każdą ocenę
 111 w siedzibie oraz na próbcie w wybranych lokalizacjach. Lokalizacje wybiera się losowo w ten
 112 sposób, żeby w trakcie całego cyklu akredytacji, włącznie z ponowną oceną:

- 113 – liczba ocenianych za każdym razem lokalizacji była możliwie taka sama;
- 114 – zostały ocenione wszystkie lokalizacje;
- 115 – przeprowadzono obserwacje działalności weryfikatora GHG prowadzonej w ramach
- 116 każdej lokalizacji (jeżeli ma to zastosowanie).

117 Weryfikator GHG powinien na bieżąco aktualizować wykaz personelu prowadzącego
 118 weryfikacje z podziałem na:

- 119 – funkcje pełnione w zespołach weryfikacyjnych,
- 120 – rodzaj działalności,
- 121 – liczbę przeprowadzonych weryfikacji i ich terminy,
- 122 – kraje działalności.

123 Weryfikator GHG powinien przekazać do PCA ww. wykaz na 2 miesiące przed planowaną
 124 oceną oraz na każde żądanie PCA.

125 Dla każdego weryfikatora GHG, opracowywany jest program obserwacji, który w trakcie całego
 126 cyklu akredytacji, włącznie z ponowną oceną, pozwoli na przeprowadzenie obserwacji
 127 reprezentatywnej próbki zakresu akredytacji oraz reprezentatywnej próbki personelu
 128 weryfikatora GHG.

129 Program obserwacji jest ustalany na podstawie analizy ryzyka, biorąc pod uwagę:

- 130 – doświadczenie weryfikatora w EU ETS,
- 131 – zakres akredytacji – liczbę rodzajów działań,
- 132 – liczbę lokalizacji weryfikatora GHG, w których prowadzona jest działalność kluczowa,
- 133 – liczba zweryfikowanych raportów (liczba klientów / zweryfikowanych raportów),
- 134 – liczbę personelu - audytorów, ekspertów, któremu weryfikator GHG powierza działania
- 135 weryfikacyjne,
- 136 – poziom działalności weryfikacyjnej w innych krajach członkowskich,
- 137 – złożoność i skalę emisji weryfikowanych instalacji (różnorodność klientów, np. niski, średni
- 138 lub wysoki poziom emisji, jedno lub kilka źródeł emisji),
- 139 – użycie przez prowadzącego instalację metodyki opartej na pomiarach – CEMS,
- 140 – dotychczasowe doświadczenia z ocen.

141 Ustanowiony program obserwacji musi zapewnić przeprowadzenie obserwacji w każdym
 142 z klastrów zdefiniowanych w tabeli nr 1, jednak liczba obserwacji w ramach corocznej oceny
 143 nie może być mniejsza niż:

- 144 – 1 obserwacja – w przypadku, gdy weryfikator zweryfikował poniżej 85 raportów,
- 145 – 2 obserwacje – w przypadku, gdy weryfikator zweryfikowała od 86 do 185 raportów,
- 146 – 3 obserwacje – w przypadku, gdy weryfikator zweryfikował 186 raportów.

147 Tabela nr 1. Podział zakresu akredytacji na klastry

klaster	rodzaj działania ¹	proces akredytacji	nadzór + ponowna ocena
A	1a, 1b, 7	x	x
B	6	x	x
C	2, 8	x	x

¹ Numery rodzaju działania zostały podane zgodnie z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r., kolumna: „rodzaj działania nr”

D	3, 4, 5	x	x
E	9	x	x
F	10, 11	x	x
G	12	x	x

148 W przypadku, gdy weryfikator GHG prowadzi działalność weryfikacyjną poza granicami Polski,
149 PCA stosuje zasady i wymagania podane w dokumencie DA-07.

150 Działania w nadzorze, powinny zapewnić ocenę, w trakcie całego cyklu akredytacji, włącznie
151 z ponowną oceną, procesów weryfikacji prowadzonych przez weryfikatora GHG w każdym
152 rodzaju działania z zakresu udzielonej akredytacji.

153 3.2.3 Zmiany zakresu akredytacji

154 Rozszerzenie zakresu akredytacji weryfikatora GHG o inne rodzaje działań wymienione
155 w załączniku I rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w kolumnie
156 „zakres akredytacji” może nastąpić po przedstawieniu przez niego dowodów na posiadanie
157 personelu kompetentnego w zakresie wnioskowanego rozszerzenia akredytacji. Ocena dla
158 celów rozszerzenia jest prowadzona w formie przeglądu dokumentacji lub oceny na miejscu.
159 Tak jak w przypadku procesu akredytacji, PCA warunkowo rozszerza zakres akredytacji.
160 Dalsze postępowanie łącznie z obserwacjami prowadzone jest według zasad podanych
161 w punkcie 3.2.1 *Proces akredytacji*. W przypadku gdy rozszerzenie dotyczy rodzaju działań
162 w klastrze, w którym weryfikator GHG posiada już akredytację, możliwe jest przeprowadzenie
163 przeglądu dokumentacji z przeprowadzonego procesu weryfikacji. W przypadku rozszerzenia
164 o rodzaj działania w klastrze, w którym weryfikator GHG nie posiada akredytacji, PCA
165 prowadzi obserwację.

166 3.2.4 Szczegółowe warunki zawieszania, cofania lub ograniczania zakresu akredytacji

167 Ograniczenie zakresu akredytacji oraz zawieszenie i cofnięcie akredytacji weryfikatorowi GHG
168 odbywa się na zasadach określonych w dokumencie DA-01.

169 Dodatkowo, w stosunku do zapisów w DA-01, cofnięcie akredytacji odbywa się na skutek:

- 170 – prawomocnego uznania członka ścisłego kierownictwa weryfikatora GHG winnym
171 oszustwa,
- 172 – celowego przedstawienia przez weryfikatora GHG nieprawdziwych informacji.

173 Weryfikator GHG powinien zademonstrować kompetencje we wszystkich zakresach
174 udzielonej mu akredytacji. W przypadku, gdy w danym cyklu akredytacji weryfikator GHG nie
175 przeprowadził żadnej weryfikacji dla którejś z części zakresu, akredytacja weryfikatora GHG
176 zostaje **zawieszona** z końcem tego cyklu akredytacji w zakresie tych działalności, **chyba że**
177 **akredytowany podmiot jest w stanie przedstawić utrzymanie kompetencji w alternatywny**
178 **sposób**.

179 4 Wymiana informacji

180 Do 15 listopada każdego roku weryfikator GHG przesyła do PCA poniższe informacje:

- 181 – planowane terminy i miejsca weryfikacji, które zamierza przeprowadzić,
- 182 – adresy i dane kontaktowe prowadzących instalacje lub operatorów statków powietrznych,
183 których raporty podlegają jego weryfikacji.

184 Jeżeli w powyższych informacjach nastąpią zmiany, weryfikator zgłasza je w terminie 2 tygodni
185 od zaistnienia zmiany.

186 Do dnia 31 grudnia każdego roku PCA przekazuje do ministra właściwego do spraw
187 środowiska program ocen zaplanowanych w odniesieniu do każdego weryfikatora GHG.

188 Do dnia 1 czerwca każdego roku PCA przekazuje do ministra właściwego do spraw środowiska
189 sprawozdanie z wykonanych zadań.

190 Przekazywanie powyższych informacji odbywa się na formularzach przygotowanych przez
191 Komisję Europejską.

192 W przypadku zawieszenia, cofnięcia lub ograniczenia akredytacji weryfikatora GHG lub
193 uchylenia tych decyzji, PCA informuje o tym fakcie:

- 194 – ministra właściwego do spraw środowiska,
- 195 – właściwy organ i krajową jednostkę akredytującą każdego państwa członkowskiego,
- 196 w którym weryfikator prowadzi weryfikacje.

197 **W przypadku, gdy w ramach realizacji art. 71, minister właściwy do spraw środowiska przekaze**
198 **informacje o stwierdzeniu nieprzestrzegania rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia**
199 **21 czerwca 2012 r. przez akredytowanego weryfikatora, PCA uznaje taką informację za**
200 **skargę.**

201 **PCA podejmuje działania w celu rozpatrzenia skargi i w ciągu 3 miesięcy od otrzymania**
202 **informacji udziela odpowiedzi właściwemu organowi. Odpowiedź ta zawiera informacje**
203 **o podjętych działaniach i, w stosownych przypadkach, o środkach administracyjnych²**
204 **podjętych w stosunku do weryfikatora GHG.**

205 **5 Postanowienia końcowe**

206 Niniejsze wydanie dokumentu DAVG-01 zastępuje wydanie 4 z 24.03.2014 r. Dokument został
207 wprowadzony Komunikatem nr XX z dnia xx.xx.2016 i obowiązuje po 2 miesiącach od tej daty.
208 Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem
209 czerwonym.

210 **6 Dokumenty związane**

211 Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 2
212 oraz:

213 **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania**
214 **i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE**
215 **Parlamentu Europejskiego i Rady**

216 **Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r.**
217 **ustanawiająca program handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych na obszarze**
218 **Wspólnoty i zmieniająca Dyrektywę Rady 96/61/WE**

219 **Ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów**
220 **cieplarnianych (Dz. U. 2015, poz. 1223)**

221 **EA INF 10 Guide on the Publication of Data on Accredited Verifiers According to Article 75 of**
222 **Commission Regulation (EU) No 600/2012**

223 **EA INF 9 Guide on the Content of the Accreditation Certificate for Verifiers Accredited for**
224 **EN ISO 14065 and the Commission Regulation (EU) No 600/2012**

225 DA-01 Opis systemu akredytacji

226 DA-07 Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej

227 Polskie Normy oraz Przewodniki ISO/IEC dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym
228 (www.pkn.pl).

229 Dokumenty EA i IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA:
230 www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu. Dokumenty PCA oraz tłumaczenia
231 dokumentów EA i IAF dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do
232 dokumentów PCA oraz EA i IAF jest bezpłatny.

---

² Na podstawie artykułu 53. rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012, krajowa jednostka akredytująca może zawiesić, cofnąć lub ograniczyć akredytację weryfikatora GHG, jeśli nie spełnia on wymagań zawartych w rozporządzeniu. Działania te zostały określone jako "środki administracyjne"

233 Dokumenty pomocnicze (wytyczne), rekomendowane przez Komisję Europejską dostępne są
234 na stronie internetowej:
235 http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/documentation_en.htm
236 **oraz na stronie KOBIZE.**

237 **7 Załączniki**

238 FAVG-01 Załącznik do wniosku o akredytację weryfikatora rocznych raportów
239 dotyczących emisji gazów cieplarnianych (GHG)
240 FAVG-02 Przegląd dokumentacji weryfikatora GHG